

Sturen op gezondheid

Is het mogelijk om in de gezondheidszorg betere resultaten te behalen met behandelingen, of te zorgen voor een betere kwaliteit van leven, als we meer gaan sturen op gezondheidsdoelen? Is het mogelijk om voor alle ziekten vooraf behandeldoelen te formuleren en de acties daarop te richten? En zijn de resultaten dan beter? De RVZ heeft voor dit advies voorbeelden op micro-, meso-, en macroniveau bekeken en komt tot een aantal concrete aanbevelingen.

Noodzaak

De toegankelijkheid van de gezondheidszorg in Nederland is uitstekend, de kwaliteit kan echter beter. In vergelijking met andere Europese landen blijft de groei in levensverwachting achter en is de perinatale sterfte hoog. Het zorgvolume stijgt sterk, maar de effecten op de gezondheid stijgen niet navenant. De prikkels in ons stelsel zijn gericht op het doen van verrichtingen, niet op de uitkomst van deze verrichtingen. Het kan dus beter, maar hoe? Enkele voorbeelden.

Voorbeeld 1 *Diabetes*

We weten wat de belangrijkste risicofactoren zijn voor diabetes type2: overgewicht en verkeerde (onregelmatige) leefgewoontes. We weten dat we gemakkelijk, bij de huisarts of ook door patiënten zelf thuis, de resultaten van acties (gezond eten, regelmatig eten en leven) en behandeling (medicijnen) kunnen meten: glucose, hoge bloeddruk en cholesterol. Daarmee kan direct bijgestuurd worden op leefpatroon of behandeling om gezondheidsdoelen te behalen: een langere levensverwachting, voorkomen van noodzakelijke amputaties na het ontstaan van diabetische voeten, voorkomen van blindheid. Op basis van indicatoren van het Nederlandse Huisartsengenootschap kunnen huisartsen de kwaliteit van hun diabeteszorg meten. Zorgverzekeraars kunnen de uitkomsten van deze indicatoren uit het huisartseninformatiesysteem gebruiken voor verdere sturing op de effectiviteit van de zorg.

Voorbeeld 2 Perinatale sterfte

De perinatale sterfte is in Nederland aanzienlijk hoger dan in bijvoorbeeld de Scandinavische landen. Hoe kunnen we de (onnodige) sterfte van jonge baby's verkleinen? De risicofactoren zijn bekend: de ongezondheid van de vrouw bij de start van de zwangerschap, roken en drinken tijdens de zwangerschap en gebrekkige samenwerking van professionals bij de zwangerschap en bevalling. De na te streven gezondheidsdoelen zijn goed meetbaar: minder sterfte bij of direct na de bevalling en een betere gezondheid van pasgeborenen. Indicatoren die gebruikt kunnen worden zijn de zogenaamde APGAR-score na de geboorte en het geboortegewicht, evenals het aantal vrouwen dat (nog) rookt in het derde trimester. Als indicator voor de professionele samenwerking kan het aantal spoedverplaatsingen van bevallingen naar het ziekenhuis gelden.

Voorbeeld 3 CVA

Patiënten met een herseninfarct die binnen 4,5 uur behandeld kunnen worden met een bloedverdunner hebben een aanzienlijk grotere kans op lichamelijk en geestelijk herstel. En hoe eerder deze behandeling start, hoe beter. Lastig hierbij is dat een hersenbloeding vergelijkbare verschijnselen geeft, en dat hierbij het toedienen van bloedverdunders de schade aan de hersenen juist verergert. De gezondheidsdoelen bij de behandeling van een herseninfarct zijn duidelijk: verminderde sterfte en vermindering van de (vaak) blijvende restverschijnselen als verlammingen, spraakstoornissen en persoonlijkheidsveranderingen. De door-to-needle-time is een goede indicator voor de snelheid waarmee de behandeling is gestart. Maatregelen kunnen gericht zijn op voorlichting aan publiek: herkenning van de verschijnselen van een herseninfarct en bellen 112, en op de snelheid van de reactie en behandeling van de acute hulp. Daarnaast zijn enkele belangrijke risicofactoren bekend, en kan de preventie en behandeling door huisartsen daarop gericht worden: hoge bloeddruk, hartritmestoornissen.

Tot slot

De RVZ is van mening dat het mogelijk en wenselijk is om financiering en sturing in de gezondheidszorg meer te richten op gezondheidsdoelen en minder op het doen van verrichtingen. Het gaat immers niet om de behandeling, maar om de effectiviteit daarvan. De RVZ hoopt het advies Sturen op gezondheid in de week van 27 juni te kunnen presenteren.

Raad voor de Volksgezondheid en Zorg

Postbus 19404

2500 CK Den Haag

Tel 070 340 50 60

Fax 070 340 75 75

E-mail mail@rvz.net

Website www.rvz.net

© Raad voor de Volksgezondheid en Zorg